

ZPRAVODAJ

UNIVERZITY PARDUBICE

číslo 6, ÚNOR 1997

Inaugurační projev

rektora Univerzity Pardubice prof. Ing. Oldřicha Pytely, DrSc.,
přednesený dne 27. února 1997

Magnificences, spectabiles, honorabiles, cives academici, dámy a pánové,

předstupuji před vás jako nový rektor Univerzity Pardubice. Nástup nového vedení je vždy spojen s řadou očekávání a představ a tato očekávání a tyto představy jsou tak různorodé, jak různorodí jsou jejich nositelé. I já mám své představy o vykonávání své nové funkce, i já mám své představy o rozvoji instituce, do jejíhož čela jsem byl postaven, i já mám svoji vizi. Cítím, že tato vize by měla jako daleký cíl přesahovat horizont funkčního období, měla by však obsahovat i cíle bližší a reálnější, aby se nestala pouhým blouzněním. Formulování vizí je samozřejmým požadavkem kladeným na osobnost postavenou do nejvyšší funkce v organizaci. Někdy v této souvislosti používám pojem vůdcovský princip, přestože výrazy vůdce či vedoucí úloha jsou historicky zdiskreditovány. Jsou-li vize formulovány vágně až k nepoužitelnosti, či dokonce nejsou-li formulovány vůbec, mívá to fatální následky. Dobře formulovaná vize je sama o sobě k ničemu, pokud se nestane všeobecně známou a přinejmenším většinově akceptovanou a sdílenou.

Těsně po změně režimu v roce 1989 jsem byl účastníkem diskusí o budoucnosti VŠCHT Pardubice. Tehdy jsem považoval za správné budovat malou elitní školu. Doba nebyla vhodná pro tyto záměry a zřejmě to tak bylo dobře. Nyní bych formuloval své představy spojené s naší vysokou školou poněkud jinak - za dalekým horizontem velká elitní škola, na horizontu velká kvalitní škola. Pojem velká je samozřejmě relativní. Osobně považuji etapu prudkého extenzivního rozvoje naší univerzity za prakticky ukončenou. V současné době jsme na hranici personálních, výukových a ubytovacích kapacit a další vývoj tímto směrem by měl dopady na úroveň poskytovaného vzdělávání. Prioritou vedení univerzity v novém volebním období je naopak rozvoj intenzivní, s důrazem na růst kvality. Není to snad jen proto, že stát, poněkud zaskočen nepředvídaným nárůstem počtu studentů, mění tímto směrem svoji politiku. Je to naopak především proto, že nám záleží na úrovni vzdělávání našich studentů, na jejich uplatnění v praxi, na prestiži univerzity jako celku.

Jednoznačným atributem kvality každého vysokého učení je kromě skladby vyučovaných oborů především úroveň vzdělávací činnosti a vědecké práce. Na naší univerzitě se vyučují obory přírodovědné, technické, ekonomické i humanitní. Tuto skladbu považuji v současné době za vyhovující s tím, že je nezbytné v nejbližší době rozšířit paletu nabízených humanitních předmětů a rozvinout pěstování příslušných oborů. Vzdělávání na jakémkoliv stupni je především budováním morálních postojů, integrální proces výchovy člověka zahrnující orientaci v informacích a výchovu k tvořivému myšlení. Aby tento proces mohl být úspěšný, je nutné aby jak vzdělávání, tedy studenti, tak i vzdělavatelé, tedy učitelé, měli dostatečné předpoklady pro svoji roli.

Úroveň nastupujících studentů je kromě kvality středního školství dána i možností výběru z většího počtu uchazečů, v tomto směru mají nejlepší výchozí podmínky na fakultě ekonomicko správní a ústavu cizích jazyků a humanitních studií. Úroveň absolventů je kromě jejich osobnostních vlastností dána především kvalitou poskytnutého vzdělání. Osobně mě těší vysoký a neslábnoucí zájem o naše absolventy, zejména v technických oborech. Je jistě vynikající vizitkou školy skutečnost, že ve vrcholovém managementu a.s. Synthesia převažují absolventi VŠCHT Pardubice. A je-li řeč o našich studentech, připomenu ještě úspěšně se rozvíjející aktivitu různých studentských sdružení, jako je AIESEC a IAESTE. V poslední době k nim přibyla i Studentská komora sdružující studenty-senátory všech senátů Univerzity Pardubice a členy Kolejní rady. Delegovaný zástupce Studentské komory se stal mým partnerem pro jednání ve věcech studentů.

Úroveň vysokoškolského učitele je dána jeho pedagogickými schopnostmi a výsledky jeho vědecké práce. V tomto ohledu je mé uspokojení pouze částečné, i když chápu specifika a problémy nedávno založených pracovišť. Jednou z priorit našeho snažení proto musí být

zvýšení intenzity a úrovně vědecké práce tak, aby výsledky ve všech na univerzitě pěstovaných oborech snesly srovnání s výsledky pracovišť Akademie věd České republiky a fakult obdobného zaměření. Jen tak se mohou naši učitelé, je-li to potřeba, ucházet o habilitace a profesorská řízení na jiných vysokých školách bez poněkud účelové výmluvy, že jsou z konkurenčních důvodů diskriminováni. Jen za vynikající úroveň poskytovaného vzdělání a za vysokou kvalitu vědecké práce se udělují další stupně akreditace. Doposud má všechny stupně akreditace fakulta chemicko-technologická, o právo konat habilitace a řízení pro jmenování profesorů zažádala dopravní fakulta Jana Pernera, o právo vychovávat doktorandy jistě bude v nejbližší době usilovat fakulta ekonomicko-správní. Vedení univerzity bude tyto aspirace podporovat a na základě průběžného hodnocení úrovně vzdělávání a vědecké práce i cíleně ovlivňovat.

Je tu však ještě jeden související problém, který považuji za alarmující. Tímto problémem je věková struktura našich pedagogů. Pro Vaši informaci průměrný věk profesorů naší univerzity je 62 let, docentů 55 let, odborných asistentů 45 let a lektorů 37 let. Nepodaří-li se nám věkovou skladbu učitelů včas zlepšit, potom vzhledem k málo početně zastoupené střední generaci mohou být důsledky velmi závažné. Naší snahou proto musí být výchova nejlepších absolventů formou doktorandského studia, a tam, kde toto studium není akreditováno, získávání mladých odborníků z praxe. Zaměstnávání učitelů na částečné úvazky nelze považovat za systémové řešení, ale pouze za řešení dočasné a provizorní. Jistě lze namítnout, že proces zkvalitňování učitelského sboru je mimo jiné vázán na nabízené materiální podmínky, ne vždy v rámci univerzity ovlivnitelné. Rigidita platové soustavy a nedostatek bytů nám jistě mnoho prostoru nedává, na druhé straně je možno nabídnout poměrně rychlý profesní vývoj a zajímavou práci s inteligentními mladými lidmi. I to má svoji cenu.

Dalším nezbytným atributem vysokoškolské instituce je prostorové a materiální zázemí. Díky aktivitám předcházejících vedení univerzity jsme získali řadu budov a dalších zařízení. V této souvislosti chci poděkovat a.s. Synthesia a obci Rybitví za velkorysost při převodu budovy na Stavařově. I přes tyto zisky je kapacita výukových prostor nedostatečná, nehledě na to, že řada z nich je v objektech univerzity nepatřících. Město Pardubice jako hlavní vlastník těchto objektů nám vychází všemožně vstřícně, na druhé straně však platná legislativa neumožňuje ani hrazení nezbytných adaptací vyplývajících z potřeb provozu. Objekty, jejichž jsme vlastníky, mají v mnoha případech zanedbanou údržbu a odhadovaná částka na nápravu se pohybuje v desetimilionových částkách v současných cenách. Aby bylo možno zabezpečit výuku, a to především pro dopravní fakultu Jana Pernera, bude nové vedení usilovat o získání a adaptaci dalších objektů v areálu Stavařov. Jak jistě víte, dokončuje se loni zahájená výstavba nové univerzitní knihovny, na kterou vzápětí naváže výstavba víceúčelového sálu. Nezanedbatelnou částkou 31 milionů na druhou část stavby přispěje město Pardubice, kterému toto formou vyjadřuji dík. Plánovanou etapovou výstavbou pavilonů fakulty chemicko-technologické na přelomu tisíciletí by měla být výstavba univerzitního kampusu v areálu Stavařov dokončena.

Již jsem se zmínil o velmi dobrých vztazích s a.s. Synthesia a městem Pardubice. Naším zájmem je samozřejmě budovat co nejtěsnější vztahy a spolupráci i s dalšími orgány státní správy a samosprávy, významnými podniky, společnostmi, středními školami a dalšími institucemi regionu. Společné zájmy nás pojí s dalšími vysokými školami v České republice a bilaterální vztahy na této úrovni budeme ve vedení univerzity intenzivně rozvíjet. Na mezinárodní úrovni se chceme aktivně zapojit do společných programů a v rámci možností podporovat spolupráci součástí naší univerzity s partnery v zahraničí, včetně výměnných stáží

učitelů a studentů. K tomuto účelu byla nově koncipována činnost oddělení zahraničních styků a propagace.

Žádná instituce, tedy ani vysoká škola se neobejde bez dokonale fungující infrastruktury. Byl bych rád, kdybych v souvislosti s infrastrukturou naší univerzity mohl použít slova profesionalita a systém. Profesionalitu chápu bez onoho pejorativního nádechu, který s ní bývá spojován. Profesionálové jsou pro mě lidé, kteří ovládají dokonale svoji profesi. Podobně je systém pro mě něco uceleného, strukturovaného a hierarchizovaného. Systém má pro mě svoji harmonii. Jako člověka s dlouholetou programátorskou praxí mě napadá příměr se složitým, ale bezchybně fungujícím programem. Takový program se tvoří a cizeluje dlouho, výsledek však obvykle stojí za to. Vedení univerzity proto považuje za nutné provést určité úpravy organizační struktury rektorátních útvarů, a to včetně personálních změn, vybudovat Centrum výzkumné, expertní a znalecké činnosti, dokončit našimi předchůdci započatou výstavbu datové a telefonní sítě a vybudovat hierarchický informační systém Univerzity Pardubice. Tento systém by měl všem odpovědným pracovníkům mimo další služby umožnit dokonalý přehled o finančních tocích v rámci organizace a stát se tak operativním nástrojem řízení. Za nezbytné rovněž vedení univerzity považuje upravit systém financování tak, aby příspěvek na činnost všem součástí univerzity byl postaven především na normativní bázi v závislosti na výkonech.

Dovolte mně se při této příležitosti zmínit o něčem, co se dnes nazývá firemní kultura. My bychom snad mohli použít termín akademická kultura. Kromě akademických svobod pro mě tento výraz zahrnuje pocit sounáležitosti a vnitrouniverzitní dialog. Sounáležitost a vzájemný respekt našich oborově i vývojově odlišných fakult je životní nezbytností, jakkoliv zní možná připomínka prutů Svatoplukových banálně. Každý zaměstnanec, každý student musí cítit, že potřeby naší univerzity jsou i jejich potřebami a prestiž a sláva naší univerzity jsou i jejich prestiží a slávou. A co míním oním vnitrouniverzitním dialogem? Z hlediska svého postavení zpětnou vazbu, jakési echo činů výkonné moci. V rámci celé univerzity pak vztah partnerů, kteří své představy formulují v dialogu, diskusi či polemice a sdělují je otevřeně a veřejně. Jsem přesvědčen, že máme pro tento proces podmínky a že se nám jej podaří udržet na úrovni hodné akademické půdy.

Na závěr mně dovoluji jménem nového vedení Univerzity Pardubice poděkovat našim předchůdcům za to, čím přispěli k budování naší univerzity. Za sebe i za své spolupracovníky doufám, že při předávání štafety našim nástupcům budou právě formulované vize blíže skutečnosti, než je tomu v tuto chvíli. Vždyť naše existence má smysl především skrze naše skutky.

Životopisy členů nového vedení

Akademický senát Univerzity Pardubice zvolil na období 1997 - 2000 nové vedení. Rektorem se stal prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc, prorektory jsou doc. Ing. Jan Čapek, doc. Ing. Jaroslav Janda, CSc. a doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. Předsedou akademického senátu na rok 1997 byl zvolen Ing. Josef Pešta, CSc.

Prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc.

Narozen v roce 1950, vystudoval Vysokou školu chemicko-technologickou v Pardubicích v roce 1974 a v roce 1979 obhájil disertační práci. V následujících letech působil jako pracovník vědy a výzkumu a později jako odborný asistent katedry organické chemie VŠCHT

Pardubice. V roce 1990 se habilitoval v oboru organická chemie a o dva roky později obhájil v témže oboru titul doktora chemických věd. V roce 1996 byl jmenován profesorem v oboru organická chemie. V letech 1995 -1997 zastával funkci proděkana fakulty chemicko-technologické.

Prof. Pytela je autorem řady publikací v mezinárodních i domácích časopisech, několika skript, má vysoký počet vystoupení na konferencích. Je národním reprezentantem v jedné ze subkomisí Mezinárodní komise pro čistou a užitou chemii, členem několika vědeckých rad a odborných grémií. Je místopředsedou předsednictva Rady vysokých škol.

Doc. Ing. Jan Čapek, CSc.

Narodil se v roce 1946. Po absolvování Vysoké školy dopravy a spojů v Žilině v roce 1970 začal pracovat jako výzkumný pracovník a později vedoucí laboratoře měření a diagnostiky. V roce 1981 obhájil disertační práci na ČVUT Praha. V roce 1990 se habilitoval a v témže roce byl jmenován vedoucím katedry spolehlivosti a diagnostiky VŠDS Žilina. Po svém přechodu do Pardubic v roce 1993 se stal vedoucím katedry informačních systémů fakulty ekonomicko-správní. V letech 1995-1997 vykonával funkci proděkana této fakulty.

Doc. Čapek je autorem mnoha publikací a patentů. Je koordinátorem několika mezinárodních vzdělávacích a výzkumných projektů.

Doc. Ing. Jaroslav Janda, CSc.

Narodil se v roce 1941. Vysokoškolské vzdělání získal na Vysoké škole dopravy a spojů v Žilině v roce 1963. V letech 1963-1965 pracoval ve Vagonce Studénka jako konstruktér. V období let 1965 až 1993 působil na katedře kolejových vozidel VŠDS Žilina. V roce 1981 obhájil disertační práci a v roce 1990 se habilitoval v oboru Stavba dopravních strojů a zařízení. Od roku 1993 začal vyučovat na dopravní fakultě Jana Pernera jako docent katedry dopravních prostředků. V letech 1994-1997 zastával funkci proděkana fakulty.

Odborným zaměřením doc. Jandy je teorie, konstrukce a výroba kolejových vozidel, zvláště se zaměřením na konstrukci vozů a teorii brzdění. Z této problematiky publikoval řadu prací a byl řešitelem několika výzkumných úkolů.

Doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc.

Narodil se v roce 1956 v Litoměřicích, je absolventem Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích, kterou ukončil v roce 1980. V letech 1984-87 působil jako vědecký pracovník ve Společné laboratoři chemie pevných látek VŠCHT Pardubice a ČSAV a od roku 1987 ve funkci odborného asistenta na katedře organické chemie, kde byl v roce 1993 jmenován docentem. V roce 1995 byl zvolen do funkce předsedy akademického senátu univerzity. Doc. Ludwig je autorem 35 vědeckých publikací a 45 krátkých sdělení. V současné době se soustřeďuje na studium vlivu substituce, efektu prostředí a sterických vlivů na chemické reakce s využitím moderních chemometrických metod při vyhodnocování získaných experimentálních dat.

Ing. Josef Pešta, CSc.

Narozen v roce 1938. Pracoval jako vývojový pracovník a později jako oborový inženýr v

podniku Tesla Pardubice, kde v letech 1980-1993 vykonával funkci ekonomického ředitele.

Při zaměstnání vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze a v roce 1984 obhájil disertační práci na Ekonomickém ústavu Československé akademie věd. Od roku 1993 pracuje jako učitel Fakulty ekonomicko-správní Univerzity Pardubice, kde byl v letech 1994-1996 pověřen funkcí vedoucího katedry veřejné správy a od roku 1997 jmenován vedoucím katedry ekonomie. Ing. Pešta se zabývá problematikou národohospodářských komparací, teorií hospodářské politiky a regionálního rozvoje.

Plán konferencí a vědeckých akcí pořádaných Univerzitou Pardubice v roce 1997

FAKULTA CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ

únor:

13. chemometrický den

Pořadatel: katedra organické chemie
Termín a místo konání: 5. únor, Pardubice
Kontaktní osoby: prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc.,
doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc.
tel.: 040-582 142, 582 357, fax: 040-514 530

Aplikace voltametrických metod v oblasti životního prostředí

Pořadatel: katedra ochrany životního prostředí
Termín a místo konání: 6. únor, Pardubice
Kontaktní osoba: Ing. Jaromíra Chýlková, CSc.
tel.: 040-582 243, fax: 040-514 530

květen:

XXVIII. Konference o nátěrových hmotách s mezinárodní účastí - KNH 97, Nové poznatky v oboru nátěrových hmot a jejich aplikací

Pořadatel: Ústav polymerních materiálů, odborná skupina pro nátěrové hmoty, pryskyřice a pigmenty České společnosti chemické
Termín a místo konání: 19.-21. květen, Seč u Chrudimi
Kontaktní osoba: doc. Ing. Jaroslav Jarušek, CSc.,
doc. Ing. Petr Kalenda, CSc.
tel.: 040-582 214, 582 240, fax: 040-514 530

Kalorimetrický seminář s mezinárodní účastí

Pořadatel: katedra anorganické technologie, Česká společnost chemická, skupina pro chemickou termodynamiku
Termín a místo konání: 19.-22. květen, Pardubice
Kontaktní osoba: doc. Ing. Vratislav Velich, CSc.
tel.: 040-582 268, fax: 040-514 530

Flexotisk pro podnikové manažery

Pořadatel: katedra polygrafie a fotofyziky
Termín a místo konání: 26.-30. květen, Pardubice
Kontaktní osoba: doc. RNDr. Marie Kaplanová, CSc.

tel.: 040-41 011, fax: 040-514 530

červen:

7th International Seminar on Inclusion Compounds

Pořadatel: katedra obecné a anorganické chemie
Termín a místo konání: 1.-6. červen, Seč u Chrudimi
Kontaktní osoba: doc. Ing. Jaroslava Kalousová, CSc.
prof. Ing. Jiří Votinský, DrSc.,
tel.: 040-582 123, 582 239, fax: 040-514 530

Seminář o moderních potenciometrických technikách

Pořadatel: katedra analytické chemie, ALIT, spol. s r.o.
Termín a místo konání: 3.-5. červen, Pardubice
Kontaktní osoba: prof. Ing. Karel Vytřas, DrSc.,
tel.: 040-582 179, fax: 040-514 530

Mezinárodní konference o flexotisku

Pořadatel: katedra polygrafie a fotofyziky, Flexotisková asociace při Vědeckotechnické společnosti a Česká společnost tisku
Termín a místo konání: 24. červen, Pardubice
Kontaktní osoba: doc. RNDr. Marie Kaplanová, CSc.
tel.: 040-410 11, fax: 040-514 530

srpen:

XIIth FEChem Conference on Organometallic Chemistry

Pořadatel: Ústav chemické techniky AV ČR,
spolupořadatel: katedra obecné a anorganické chemie
Termín a místo konání: 31. srpen-5. září, Praha Suchdol
Kontaktní osoba: prof. Ing. Jaroslav Holeček, DrSc.
tel.: 040-582 114, fax: 040-514 530

září:

Environmental Inorganic Analysis

Pořadatel: katedra ochrany životního prostředí
Termín a místo konání: 2.-5. září, Pardubice
Kontaktní osoba: Ing. Tomáš Černohorský, CSc.
tel.: 040-582 113, fax: 040-514 530

KVASAP 97. Konference o výrobě a aplikaci speciálních anorganických pigmentů

Pořadatel: katedra anorganické technologie
Termín a místo konání: termín dosud neupřesněn, Pardubice
Kontaktní osoba: prof. Ing. Miroslav Trojan, DrSc.
tel.: 040-582 210, fax: 040-514 530

Electroanalytical Workshop

Pořadatel: katedra analytické chemie, program česko-rakouské spolupráce AKTION
Termín a místo konání: 20.-24. září, Seč

Kontaktní osoba: prof. Ing. Karel Vytřas, DrSc.
tel.: 040-582 179, fax: 040-514 530

Národní chromatografická konference

Pořadatel: katedra analytické chemie, Česká společnost chemická
Termín a místo konání: 24.-25. září, Pardubice
Kontaktní osoby: prof. Ing. Jaroslav Churáček, DrSc.,
prof. Ing. Pavel Jandera, DrSc.
tel.: 040-582 170, 582 176, fax: 040-514 530

Výroční technická konference Společnosti průmyslu papíru a celulózy

Pořadatel: katedra technologie dřeva, celulózy a papíru
Termín a místo konání: 25. září, Pardubice
Kontaktní osoba: doc. Ing. Milan Milichovský, CSc.
tel.: 040-41 011, fax: 040-514 530

III. polygrafický seminář s mezinárodní účastí

Pořadatel: katedra polygrafie a fotofyziky
Termín a místo konání: 30.září-1. října, Pardubice
Kontaktní osoba: Ing. Jan Černý, CSc.
tel.: 040-41 011, fax: 040-514 530

říjen:

7. mezinárodní konference o mikrovlnné technice

Pořadatel: katedra fyziky, ČS IEEE
Termín a místo konání: 16.-17. říjen, Pardubice
Kontaktní osoba: Ing. Pavel Bezoušek, CSc.
tel.: 040-474 61, fax: 040-484 00

XXIX. Celostátní koloristická konference s mezinárodní účastí

Pořadatel: Ústav polymerních materiálů-oddělení vláknitých materiálů a textilní chemie,
Spolek textilních chemiků a koloristů
Termín a místo konání: 21.-23. říjen, Pardubice
Kontaktní osoba: Ing. Ladislav Burgert, CSc.
tel.: 040-582 376, fax: 040-514 530

XXXI. seminář o tenzidech a detergentech

Pořadatel: katedra analytické chemie, ENASPOL, spol.s r.o., Česká společnost chemická
Termín a místo konání: 4.-5. listopadu, Pardubice
Kontaktní osoby: Ing. Jaroslav Kalous, CSc.,
prof. Ing. Karel Vytřas, DrSc.
tel.: 040-582 174 582 179, fax: 040-514 530

listopad:

Advanced Research Workshop pořádaný v rámci NATO Scientific Programme and Cooperation Partners

Pořadatel: katedra teorie a technologie výbušin
Termín a místo konání: termín dosud neupřesněn, Praha

Kontaktní osoba: doc. Ing. Boris Vetlický, CSc.
tel.: 040-410 11, fax: 040-514 530

DOPRAVNÍ FAKULTA JANA PERNERA

únor:

Svařování v železniční dopravě

Pořadatel: katedra dopravních prostředků
Termín a místo konání: 25.-27. únor, Česká Třebová
Kontaktní osoba: doc. RNDr. Jaroslava Machalíková, CSc.
tel. 0465-533 006, fax: 0465-932 586

Seminář "Občanské právo hmotné"

Pořadatel: Vzdělávací a informační pracoviště DFJP společně s Nadací Jana Pernera a pod
gescí katedry technologie a řízení dopravy
Termín a místo konání: 27. únor, Praha
Kontaktní osoba: Ing. Milena Foglarová
tel./fax: 02-24 22 87 98

Seminář "Jakost v dopravě"

Pořadatel: Vzdělávací a informační pracoviště DFJP společně s Nadací Jana Pernera a pod
gescí katedry dopravní mechaniky a provozní spolehlivosti
Termín a místo konání: únor-březen, Praha
Kontaktní osoba: Ing. Milena Foglarová
tel./fax: 02-24 22 87 98

březen:

Seminář "Katastr nemovitostí v právní praxi"

Pořadatel: Vzdělávací a informační pracoviště DFJP společně s Nadací Jana Pernera a pod
gescí katedry dopravní infrastruktury
Termín a místo konání: dosud neupřesněn, Praha
Kontaktní osoba: Ing. Milena Foglarová
tel./fax: 02-24 22 87 98

květen:

Tvorba jízdních řádů pomocí výpočetní techniky na železnicích (cizí správy)

Pořadatel: katedra informatiky v dopravě
Termín a místo konání: 15. květen, Pardubice
Kontaktní osoba: doc. Ing. Karel Šotek, CSc.
tel.: 040-474 61, fax: 040-402 34

Seminář "Správní právo"

Pořadatel: Vzdělávací a informační pracoviště DFJP společně s Nadací Jana Pernera a pod
gescí katedry technologie a řízení dopravy
Termín a místo konání: 22. květen, Praha
Kontaktní osoba: Ing. Milena Foglarová
tel./fax: 02-24 22 87 98

Dopravně logistická centra v rámci veletrhu INTRAMA 97

Pořadatel: katedra technologie a řízení dopravy
Termín a místo konání: 20.-23. květen, Brno
Kontaktní osoba: doc. Ing. Vlastislav Mojžíš, CSc.
tel.: 040-47 461, fax: 040-402 34

červen:

XXIII. seminář kateder dopravní a manipulační techniky a dopravních prostředků ČR a SR

Pořadatel: katedra dopravních prostředků
Termín a místo konání: 3.-6. červen, Seč u Chrudimi
Kontaktní osoba: Ing. Bohumil Culek, CSc.
tel.: 040-474 61, fax: 040-402 34

14. mezinárodní kolokvium: Problematika konstrukce, výroby a údržby kolejových vozidel

Pořadatel: katedra dopravních prostředků
Termín a místo konání: 5.-7. červen, Česká Třebová
Kontaktní osoba: doc. Ing. Břetislav Till, CSc.
tel. 0465-533 006, fax: 0465 932 586

Tvorba jízdního řádu pomocí výpočetní techniky na ČD

Pořadatel: katedra informatiky v dopravě
Termín a místo konání: 12. červen, Pardubice
Kontaktní osoba: doc. Ing. Karel Šotek, CSc.
tel.: 040-47 461, fax: 040-402 34

září:

13. mezinárodní konference "Současné problémy v kolejových vozidlech"

Pořadatel: katedra dopravních prostředků
Termín a místo konání: 16.-18. září, Česká Třebová
Kontaktní osoba: doc. Ing. Břetislav Till, CSc.
tel. 0465-533 006, fax: 0465-932 586

III. ŽELVRS 97

Pořadatel: katedra technologie a řízení dopravy
Termín a místo konání: dosud neupřesněn, Pardubice
Kontaktní osoba: doc. Ing. Vlastislav Mojžíš, CSc.
tel.: 040-474 61, fax: 040-402 34

říjen:

Editor standardních dat ČD

Pořadatel: katedra informatiky v dopravě
Termín a místo konání: 9. říjen, Pardubice
Kontaktní osoba: doc. Ing. Karel Šotek, CSc.
tel.: 040-474 61, fax: 040-402 34

listopad:

Celosíťový editor vlaků ČD

Pořadatel: katedra informatiky v dopravě
Termín a místo konání: 6. listopad, Pardubice
Kontaktní osoba: Ing. Karel Greiner
tel.: 040-474 61, fax: 040-402 34

FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

duben:

Mezinárodní konference "Etika podnikání a veřejné správy"

Pořadatel: katedra veřejné správy
Termín a místo konání: 11.-12. duben, Hradec Králové
Kontaktní osoba: Ing. Jolana Volejníková

tel.: 040-474 61, fax: 040-48 400

URBIS 97 - v rámci doprovodného programu fakulta organizuje setkání zástupců ekonomicko-správních fakult České republiky

Pořadatel: BVV, odborné zajištění FES
Termín a místo konání: 24. duben, Brno
Kontaktní osoba: Ing. Josef Zilvar

tel.: 040-474 61, fax: 040-48 400

červen:

Mezinárodní workshop v rámci projektu TEMPUS INSYPA "Porovnání učebních plánů informatiky ve veřejné správě"

Pořadatel: katedra informačních systémů
Termín a místo konání: 22.-28. červen, Pardubice
Kontaktní osoba: doc. Ing. Jan Čapek, CSc.

5. konference studentů VŠTEZ

Spolupořadatel: katedra matematiky
Termín a místo konání: 2.-4. červen, Lázně Bohdaneč
Kontaktní osoba: doc. RNDr. Ludmila Macháčová, CSc.

ÚSTAV JAZYKŮ A HUMANITNÍCH STUDIÍ

únor:

Seminář k jenské pedagogice P. Petersena

Pořadatel: katedra německého jazyka
Termín a místo konání: 26. únor, Pardubice
Kontaktní osoba: PhDr. Jan Čapek, , doc. PhDr. Karel Rýdl, CSc.
tel.: 040-47 461, fax 040-429 80

květen:

Odborný seminář k 500. výročí narození Filipa Melanchtona

Pořadatel: katedra humanitních studií

Termín a místo konání: 28. květen, Pardubice

Kontaktní osoba: doc. PhDr. Karel Rýdl, CSc.

tel.: 040-474 61, fax: 040-429 80

podle údajů z fakult zpracoval Ing. Pavol Mazan, rektorát

Konference o životním prostředí

Dne 6.2. 1997 uspořádala katedra ochrany životního prostředí ve spolupráci s katedrou analytické chemie a firmou HSC SERVIS z Bratislavy v prostorách naší univerzity pracovní seminář o problematice stanovení stopových koncentrací škodlivin v životním prostředí s využitím voltametrických metod. Navzdory ztížené dopravní situaci vyvolané stávkou železničářů se na seminář dostavilo přes třicet účastníků, kupodivu i ze vzdálenějších míst České republiky.

Nosným tématem semináře byla plenární přednáška RNDr. Jaroslava Poláka, výzkumného pracovníka Chemopetrolu Litvínov, který probral velmi podrobně možnosti využití voltametrických metod v oblasti analýzy jak anorganických tak organických látek. Velmi zajímavé byly i následně doplňující přednášky, zabývající se konkrétními aplikacemi stanovení vybraných škodlivin v nejrůznějších sférách lidské činnosti, s mimořádně zvláštním zřetelem na životní prostředí. V přednášce Dr. Ing. Švancary zaujala účastníky mimo jiné např. zmínka o výhodě použití pastových uhlíkových elektrod, oproti klasické kapkové rtuťové elektrodě prof. Heyrovského, a to zejména za velmi ztížených klimatických podmínek, jako bylo např. velké vlnobítí které postihlo i laboratoře na palubě výzkumné oceánské lodě v rámci expedice INTERMORGE, zabývající se mimo jiné geologickým průzkumem potencionálních ložisek strategických kovů.

Neméně zajímavé bylo i další, velmi odborně fundované sdělení Ing. Komersové, která úspěšně aplikovala voltometrii pro stanovení uranu v kostech fosilií, pocházejících z období 3000 až 5000 let před naším letopočtem. Dosáhla voltametrickou metodikou zcela shodných výsledků s klasickou radiochemickou analýzou. Bohatou diskusí vyvolalo i vystoupení ing.

Chýlkové, zabývající se voltametrickou analýzou vysoce zákeřného toxického thallia v životním prostředí.

Dopolední teoretické přednášky byly odpoledne doprovázeny dalšími akcemi. Účastníkům semináře byl představen elektrochemický analyzátor od firmy HSC SERVIS s jehož funkcemi a ovládáním se mohli detailně seznámit. Zároveň zástupci této firmy předvedli velmi obsáhlou počítačovou databázi zahrnující pracovní návody elektrochemického stanovení většiny anorganických prvků a cca tisíce organických látek. Databáze obsahuje i obrovské množství literárních poznatků týkajících se fyzikálně-chemických a biologických vlastností daných látek, kontaktní adresy na významné pracovníky v oblasti elektrochemie z celého světa a řadu dalších potřebných údajů. Tato databáze se setkala u účastníků s mimořádným ohlasem.

Firma Watek vystavovala velmi jednoduché, funkčně nenáročné a snadno ovladatelné laboratorní zařízení na přípravu vysoce čisté demineralizované vody, které může být

instalováno zcela bez problému úspěšně a jednoduše v jakékoliv chemické laboratoři.

Další zúčastněná firma, INTERTEC - B, formou prospektů a propagačních materiálů, předvedla celou řadu výrobků s kterými obchoduje.

Zpestřením akce byla přítomnost studentů Integrované střední školy, kteří pod vedením bývalého pracovníka Univerzity Pardubice, doc. Josefa Jeníka, v rámci výuky vyslechli část odborných přednášek, shlédli výstavku firem, a poté se seznámili s areálem univerzity

Ing. Jaromíra Chýlková, CSc., Ing. Vlastimil Rusek, katedra ochrany životního prostředí,
FCHT

Chemometrický den již po třinácté

Stalo se již dobrou tradicí, že se na počátku února schází na půdě Univerzity Pardubice vyznavači chemometrie na pravidelném Chemometrickém dni. Letošní, v pořadí již 13. den, byl jako předcházející pořádán Katedrou organické chemie FCHT Univerzity Pardubice a odbornou skupinou České společnosti chemické. Příznivci aplikací matematicko-statistických metod při řešení problémů v různých odvětvích chemie tak měli příležitost dozvědět se nové informace z tohoto oboru.. Letošní ročník byl zaměřen na otázky kalibrace. Setkání bylo zahájeno přednáškou prof. Ing. Milana Melouna, DrSc., z katedry analytické chemie FCHT s názvem Lineární a nelineární kalibrace, která osvětlila základní principy a úskalí spojená s kalibrací.

S filosofickým náhledem přistoupil ke své přednášce host z Technické univerzity v Liberci prof. Ing. Jiří Militký, CSc. Přednáška s názvem Využití a zneužití kalibrace upozornila na dvojí tvář kalibrace a na problémy přinášející využívání jednotlivých typů kalibrace. Nedílnou součástí těchto každoročních setkání je i pravidelný chemometrický expres, který i letos s sebou přivezl čerstvé informace z oblasti chemometrického softwaru. Díky přitažlivému tématu letošního Chemometrického dne naslouchalo přednášejícím zhruba 40 posluchačů převážně z řad pracovníků provozních a analytických laboratoří. Při odmyslení si dopravních problémů, které potenciálním zájemcům o tuto akci připravili železničáři, se mohli pořadatelé těšit i z účasti dvojnásobné. Na závěr nezbyvá nic jiného, než pozvat všechny příznivce chemometrie na následující ročník, který se tentokráte uskuteční v obvyklé době, ovšem na Technické univerzitě v Liberci.

Ing. Jiří Kulhánek, katedra organické chemie, FCHT

Konference PEACE CORPS na Univerzitě Pardubice

Ve dnech 20. - 22. 11. 1996 proběhla na Univerzitě Pardubice mezinárodní

konference Amerických mírových sborů, jejímž spoluorganizátorem byl Ústav jazyků a humanitních studií.

Konferenci slavnostně zahájili zástupce velvyslankyně USA pan Michael Guest, ředitel Amerických mírových sborů v Polsku a České republice pan Jon Darrah, zastupující ředitelka Mírových sborů paní Elisa Kavalos, rektor Univerzity Pardubice pan prof. Ing. Ladislav Kudláček, CSc. a náměstek primátora města Pardubic pan Mgr. Vladimír Bláha. Za Ústav jazyků a humanitních studií účastníky konference přivítala paní Michaela Píšová.

Americké mírové sbory působí v České republice od roku 1989, v letošním roce jejich mise končí. Během sedmi let činnosti se v jejich řadách vystříдалo několik set dobrovolníků, kteří působili především jako učitelé angličtiny na vysokých a středních školách, mimo jiné také na Ústavu jazyků a humanitních studií. Součástí programu konference bylo proto hodnocení této činnosti v diskusi zazněly náměty, připomínky a doporučení jak vedoucích kateder anglického jazyka na českých vysokých školách a ředitelů našich středních škol, tak dobrovolníků Mírových sborů.

Výsledky evaluace mise Mírových sborů v České republice budou sloužit jako cenné vodítko pro nově vznikající Bohemia Corps, českou neziskovou organizaci, která hodlá přivážet do České republiky kvalifikované odborníky nejen z USA, ale i z Kanady, Německa, Itálie, Francie a pravděpodobně Ruska. Bohemia Corps bude tedy navazovat na aktivity Amerických mírových sborů na vysokých školách i v jiných oblastech a dále je rozšiřovat. V současné době se také často projevuje přání mladých občanů České republiky vycestovat do zahraničí, zvláště do zemí třetího světa, a pomoci v jejich rozvoji. Tato část činnosti Bohemia Corps je v plánu poté, až Česká republika přijme novou legislativu o volonterismu - tedy pravděpodobně v roce 1998. Kancelář Bohemie Corps v Praze získala pro své záměry podporu Kanceláře prezidenta České republiky a udržuje aktivní kontakty s reprezentanty dalších institucí.

Na program konference navazoval den otevřených dveří na Ústavu jazyků a humanitních studií.

Mgr. Michaela Píšová, ÚJHS

Vědecká komunikace v praxi aneb POSTERMANIE '97

Dle studijního plánu pátých ročníků specializací organické chemie a analytické chemie (technická analytická chemie a analýza potravin) je nutné absolvovat předmět Vědecká komunikace, který je ukončen klasifikovaným zápočtem. V rámci zápočtu musí studenti odevzdat recenzi na jimi vybraný článek nebo knihu, přednést krátké sdělení týkající se tématu jejich diplomové práce a nakonec vytvořit a prezentovat vědecký poster na toto téma. Všichni posluchači pátých ročníků výše uvedených specializací splnili tyto požadavky. O posledním, nejzajímavějším z nich,

pojednávají následující řádky.

Jednoho ne moc krásného zimního dopoledne se sešlo přes dvě desítky studentů a to z toho důvodu, aby si vyzkoušeli předmět Vědecká komunikace na vlastní kůži. Ne snad, že by to bylo poprvé. Už v předchozích lekcích měli možnost předvést svoji schopnost recenzovat článek a přednášet na dané téma. Ale v tomto případě šlo takzvaně do tuhého. Jednalo se totiž o prezentaci vědeckého posteru. Už samotné slovo "vědeckého navozuje atmosféru něčeho důležitého a vážného. Je na vás, jestli na konci článku budete mít stejný pocit. Dopředu však předesílám, že nechci nijak snižovat studijní hodnotu tohoto počínu.

Než však nastal den "D, tzn. dlouho očekávaný okamžik prezentace, nebylo to tak jednoduché. Alespoň pro většinu z nás určitě ne. Každý poster měl totiž nějakým způsobem zaujmout. Hranice možností nebyly nijak vymezeny (samozřejmě jsou určité hranice...). A tak my, studenti pátého ročníku, ve svých myšlenkách už pomalu na promoci, jsme se museli vrátit o nějaký ten pátek zpátky. Do doby, kdy takové věci jako pastelky, fixy, nůžky, vystřihovánky, lepidlo a další nám nebyly cizí. Pro některé to byl návrat lehký, pro ty méně výtvarně nadané spíše traumatizující. Ale nic není tak hrozné, jak se na první pohled zdá. Nakonec se všichni dobře bavili. Mělo to ovšem jeden malý, ale opravdu malinkatý háček. Celá tato naše práce, ať už jakkoliv zábavná, měla zcela prozaický závěr: byla hodnocena známkami v rozmezí od jedné do tří a tato známka se započítávala do klasifikovaného zápočtu. Vtipné, že? Právou je, že bez závěrečného hodnocení bychom si s velkou pravděpodobností nedali tak záležet.

A tak dne 15. ledna 1997 v 11:00 středoevropského času začala "Prezentace vědeckého posteru přezdívaná POSTERMANIE 97. Zatímco v Beverly Hills se studenti za časného rána vraceli z baru a v Sydney jiní studenti právě do baru mířili, my v Pardubicích jsme naaranžovali své postery na stojany a vyčkávali dalšího běhu událostí.

Jelikož se tato akce konala již v řádném zkouškovém období, nebyla frekvence provozu na chodbách hlavní budovy Univerzity Pardubice nijak vysoká. Nebylo tudíž tolik "zvědavců, kteří by nám naše postery záviděli a z tohoto důvodu jistě kritizovali. Z řad studentů tedy moc návštěvníků nepřišlo. Z řad pedagogů byla největší účast z katedry organické chemie, kterou na POSTERMANII 97 reprezentovali čtyři studenti pátého ročníku (po pravdě řečeno jich více v tomto ročníku nemají). Z katedry analytické chemie, která zde měla 24 reprezentantů, byla už účast slabší. Dá se to samozřejmě vysvětlit tím, že zkouškové období bylo již v plném proudu a mnoho pedagogů mělo jiné povinnosti. Zajisté je to mrzí, jelikož přišli o hodně. Fantazie studentů je i v tomto pozdním věku opravdu velká. Postery zástupců potravinářské sekce byly vyzdobeny plechovkami od piva, energetických nápojů, etiketami z různých druhů potravin a obrázky kraviček (ne však fialových, neboť nejsme v Alpách, že). To podle toho, zda analyzují pivo, limonády, mléko nebo něco úplně jiného. V analytické sekci se většinou nestudují tak atraktivní, volně prodejné věci, proto musely být hledány jiné nástroje, jak upoutat. Ať už to byla pestrá paleta barev, obrázek světové topmodelky nebo zajímavé umělecké ztvárnění tématu. A zástupci organické chemie? Jak sami prohlásili, u nich jsou důležité výsledky (a kde nejsou?) a ne forma posteru. Právou je, že jeden z nich předváděl přímo výtvarné dílo velkého formátu. Naopak jeho kolega měl na svém posteru, řečeno prostě, pouze

černé na bílém a nic víc. Inu, každému, co jeho jest.

Jak pravil klasik "Dílo mluví samo za sebe, má-li ke komu (S. J. Lec). Naše díla mluvila sama za sebe a v neposlední řadě i za nás. A ke komu? Samozřejmě ke všem náhodně a nenáhodně procházejícím. Ale především k hodnotící komisi čítající jednoho člena, totiž profesora Oldřicha Pytelu. Pan profesor chodil, prohlížel, pokládal zvědavé otázky a nakonec známkoval. Jak objektivní to bylo hodnocení musí posoudit každý sám. Já osobně výhrady nemám.

Je známou pravdou, že všechno má svůj konec. Bohužel se přiblížil i konec této velkolepé akce. A tak dne 15. ledna 1997 ve 12:00 středoevropského času skončila POSTERMANIE 97. Zatímco v Beverly Hills řešili studenti dilema, zda vůbec do školy jít, a v Sydney měli po několika drincích už myšlenky naprosto jinde, my jsme si balili své plakáty a přemýšleli, jestli ty hodiny práce hodit do popelnice nebo ne.

Dagmar Pavelková, studentka 5. ročníku FCHT

Zhodnocení projektů CHEMKONTAKT, KONTAKT a EUROBUS

Projekt Chemkontakt

Dne 26. 11. 1996 pořádala studentská organizace AIESEC za plné podpory Univerzity Pardubice projekt určený pro studenty fakulty chemicko - technologické. Chemkontakt proběhl v kongresové hale a formou veletrhu a krátké úvodní prezentace se zde představilo 20 firem, které mají významné postavení v českém chemickém průmyslu. Účelem celé této akce je umožnit studentům FCHT, zvláště pak studentům vyšších ročníků, blíže se seznámit se situací na trhu kvalifikovaných pracovních sil v tomto oboru. Akci zahájil v 9. 00 hod. krátkým projevem rektor Univerzity Pardubice, poté měli studenti možnost vyslechnout prezentace jednotlivých firem, nebo jednat se zástupci firem na jejich stáncích. Chemkontaktu se zúčastnilo 120 studentů. Přípravou projektu se zabývalo 5 členů AIESEC Pardubice a v den konání celý AIESEC Pardubice.

Projekt Kontakt

Dne 27. 11. 1996 pořádala studentská organizace AIESEC za plné podpory Univerzity Pardubice projekt určený pro studenty ekonomického zaměření na Univerzitě Pardubice. Akci zahájil v 9. 00 hod. v kongresové hale Oldřich Bajer (člen AIESEC Pardubice). Poté probíhaly do 12. 00 hod. prezentace jednotlivých firem a odpoledne od 13. 00 hod do 15. 00 hod měli studenti možnost individuálních pohovorů se zástupci zúčastněných firem. Kontaktu se zúčastnily tyto firmy:

České manažerské centrum Čelákovice

VERTEX a. s.

Synthesia a. s.

Škoda automobilová a. s. Mladá Boleslav

Ministerstvo zahraničních věcí

Andersen consulting

Škoda Plzeň Trakční motory a.s.

a 150 studentů Univerzity Pardubice. Z vedení školy byl přítomen děkan DFJP prof. Ing, Hynek Šertler, DrSc. Na přípravě Kontaktu se podílelo 5 členů AIESEC Pardubice a v den pořádání se do organizace zapojil celý AIESEC Pardubice.

Projekt Eurobus 1

6. 12. - 17. 12. 1996

Tento projekt byl zaměřen na rozšíření obzorů studentů vysokých škol o EU a příležitostech, které by integrace ČR do evropských struktur znamenala, prostřednictvím originálního informačního centra (*Eurorobust - londýnský doubledecker jako mobilní informační centrum*) a paralelních konferencí.

Na přípravě tohoto projektu se podíleli čtyři členové AIESEC Pardubice a v den konání projektu byli zapojeni všichni členové.

Eurobus navštívilo kolem 500 studentů. Paralelně probíhaly tyto konference a přednášky

pondělí 16. 12. 1996

od 15 hodin probíhala *Manažerská hra firmy Winterthur*
- účast 12 studentů

úterý 17. 12. 1996

- od 9 hodin *Oficiální zahájení*
- rektor univerzity prof. Kudláček
- náměstek primátora Mgr. Vladimír Bláha

9.15 - 10.15 *Ing. Slavíček (ministerstvo dopravy)*
- Perspektivy dopravy v ČR po případné integraci do EU - účast 60 studentů

10.15 - 11.00 *prof. Karel Lacina* (proděkan FES)
- Přínos EU k rozvoji meziregionální spolupráce v Evropě - 30 studentů

11.00 - 11.15 *Euroinfocentrum* - Hradec Králové

11.15 - 12.15 *Dr. Smutný* (Škoda a.a.s. Mladá Boleslav) Vliv vstupu ČR do EU na český podnikatelský sektor
- účast 30 studentů

od 20.30 proběhla na studentském klubu B *Europárty*

Takto probíhaly Evropské dny v Pardubicích

V ČR Eurobus navštívil ještě další čtyři města (Praha, České Budějovice, Brno, Karviná).

*Eva Lacinová, Public Relations,
AIESEC Pardubice*

IAESTE - Hodnocení sezóny 1995/96

Výměnný program

a) naši studenti

v listopadu 1995 se uskutečnil první konkurz na stáže do zahraničí. Zúčastnilo se ho celkem 24 studentů z toho z DFJP 4, z FES 8 a z FCHT 12 studentů. V této sezóně se podařilo pro UPa získat celkem 6 praxí, 2 do Maďarska (obě doprava), 2 do Německa (ekonomika, chemie), 1 do Řecka (chemie) a 1 na Ukrajinu (chemie). Délka praxí byla 3-4 týdny.

b) zahraniční studenti

během listopadu a prosince 1995 se podařilo zajistit celkem 6 a během února 2 praktikantská místa (postkonferenční) zahraničním studentům v našich firmách. Těmi byly v Pardubicích SYNPO a.s., SYNTHESIA a.s. a Výzkumný ústav organických syntéz a.s. a v Ústí nad Labem Výzkumný ústav anorganické chemie a.s. Každý z uvedených podniků nabídl 2 praktikantská místa. Zahraniční studenti

projevili zájem o šest míst a to do SYNTHESIE a.s. (z U.S.A. a Německa), do VUOS a.s. (z Maďarska a Dánska) a do VUANCH a.s. (ze Španělska a Francie). Délka pobytu byla 3-4 týdny, kromě praktikantky z U.S.A. která přijel na 3 měsíce.

Spolupráce s podniky

IAESTE při UPa navázalo v roce 1996 spolupráci s těmito firmami:

SYNTHESIA a.s. a ČKD Praha holding a.s.

a pro rok 1997 navázalo dále spolupráci s těmito firmami:

CHEMING a.s. a AZD Praha, s.r.o.

V dubnu 1996 byla uspořádána prezentace firmy ČKD Praha holding a.s. pro studenty Dopravní fakulty Jana Pernera.

Synthesia a.s. se stala v roce 1996 generálním sponzorem IAESTE ČR a naše centrum s ní navázalo stalou spolupráci na různých projektech týkajících se především personálního marketingu.

V listopadu 1996 se uskutečnila konference "Cesta k úspěchu" pořádaná a.s. Synthesia ve spolupráci s AIESEC a IAESTE Pardubice, za účasti IPB a.s. Pardubice, Pivovaru Pardubice a.s. a Lejhenec s.r.o. - odborná literatura.

Výměnný program v roce 1997

Pro rok 1997 se podařilo získat 5 praktikantských míst pro zahraniční studenty a stejný počet míst pro pobyt studentů naší univerzity v zahraničí.

V těchto dnech probíhá burza a rozdělování praxí.

Bohužel nejmenší zájem o výměnný program projevili studenti chemické a dopravní fakulty, přestože je podíl praxí v chemii získaný pro Českou republiku největší a tedy i šance získat praxi v tomto oboru pro studenty naší univerzity.

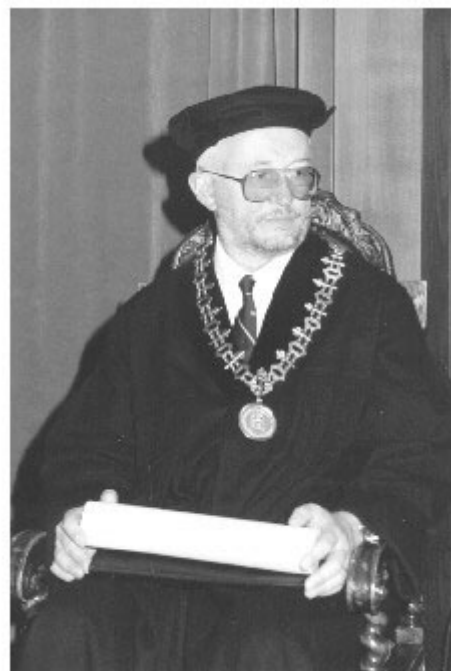
Již tradičně byl největší zájem o praxe ze strany studentů ekonomické fakulty.

*David Balarin, student 2. ročníku FCHT,
prezident IAESTE při Univerzitě Pardubice*

Čestný doktorát prof. Michlovi

13. prosince byl udělen čestný doktorát Univerzity Pardubice významnému světovému vědci, profesorovi Josefu Michlovi z Coloradské univerzity. Čestného ocenění se prof. Michlovi dostává za jeho mimořádný přínos o rozvoj teoretické organické chemie a trvalý zájem a nezištnou a obětavou pomoc české chemii.

Prof. Michl, absolvent Karlovy univerzity a později žák nynějšího předsedy Akademie věd ČR prof. Zahradníka, působil od druhé poloviny 60. let na celé řadě amerických a západoevropských univerzit a v současnosti přednáší na Coloradské a Utažské univerzitě ve Spojených státech. Mezinárodně uznávanou pověst získal především díky svým pracem z oblasti vysoce reaktivních molekul, chemie křemíku, modulární chemie, molekulární elektronové struktury, fotochemie a plynných klastrových iontů.

Prof. Michl je autorem více než 400 vědeckých prací a nositelem mnoha ocenění, mj. ceny Národní akademie věd USA za rok 1986, čestného doktorátu Georgetownské univerzity v roce 1990, Schrödingerovy medaile Světové asociace teoretických organických chemiků v roce 1993, zlaté medaile J. Heyrovského Akademie věd ČR v roce 1995 a zlaté medaile Karlovy univerzity z téhož roku. O významu českoamerického vědce svědčí také to, že se jeho jméno objevilo mezi nominacemi na Nobelovu cenu za chemii v roce 1995.

Čestný doktorát propůjčil prof. Michlovi společně rektor Univerzity Pardubice prof. Ladislav Kudláček, CSc., a vědecká rada univerzity a děkan Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice prof. Ing. Jaromír Šňupárek, DrSc., a vědecká rada fakulty. Návrh na propůjčení čestného akademicko-vědeckého titulu doctor honoris causa přijala vědecká rada chemicko-technologické fakulty na svém zasedání dne 26. června 1996.

Slavnostního ceremoniálu se zúčastnili špičkoví představitelé české vědy, zástupci ministerstva školství, amerického velvyslanectví a četné osobnosti zastupující nejvýznamnější instituce Pardubicka.

Ing. Pavol Mazan, rektorát

Den otevřených dveří na Dopravní fakultě Jana Pernera

Ve středu 27. listopadu 1996 od 10.00 hod. pořádala Dopravní fakulta Jana Pernera pro zájemce o studium ve školním roce 1997/98 Den otevřených dveří. V Kongresové hale na Stavařově se akce zúčastnilo celkem 270 zájemců.

V úvodním slově přivítal všechny přítomné proděkan pro pedagogickou činnost doc. Ing. Jaroslav Janda, CSc. a v krátkosti seznámil přítomné s možnostmi studia na

fakultě ve školním roce 1997/98. Podrobné informace za jednotlivé katedry a specializace podali:

doc. Ing. Vlastimil Melichar, CSc.,
Dopravní management, marketing a logistika

doc. Ing. Jaroslav Vonka, CSc.,
Technologie a řízení dopravy

doc. Ing. František Pavlíček, CSc.,
informace v oblasti bakalářského studia oboru TRD - se specializací Provozování v silniční dopravě

doc. Ing. Jaroslav Janda, CSc.,
Dopravní prostředky

Informace týkající se administrativního zajištění přijímacího řízení podaly zájemcům referentky studijního oddělení, které dále zabezpečily prodej doporučené literatury pro přijímací řízení ("Úlohy z fyziky", "Úvod do studia matematiky"), dále zabezpečily distribuci studijních programů, přihlášek ke studiu, informace o přípravných kurzech k přijímacímu řízení apod.

Den otevřených dveří na Dopravní fakultě lze považovat za velmi zdařilou akci. Svědčí o tom nejen hojná účast, ale i bohatá diskuse, která proběhla na základě četných dotazů zájemců o studium.

Aja Nevečeřalová, studijní oddělení DF JP

Den otevřených dveří na Fakultě chemicko-technologické

Letošního Dne otevřených dveří FCHT, který se konal 12. února, se zúčastnilo více než 250 návštěvníků. Asi nejvíce se jich přijelo podívat ze středních škol, a to jak studentů, tak i jejich pedagogů, ale nechyběli ani zájemci o studium při zaměstnání a samozřejmě rodiče. Program, který fakulta připravila, byl rozdělen do tří částí. V té úvodní se účastníkům věnoval proděkan fakulty prof. Pavlík, který podal přehled studijních oborů, jejich charakteristiku a možnosti uplatnění pro absolventy a poté zodpověděl nejruznější dotazy týkající se samozřejmě přijímacích zkoušek, šancí na přijetí, ale i třeba ubytování na kolejích.

V další části programu byl promítnut krátký videonázev o Univerzitě Pardubice a pak už se návštěvníci rozdělili do několika skupin a prošli s odbornými doprovodem jednotlivé katedry, kde mohli získat bližší představu o výuce a výzkumu na konkrétních pracovištích.

Letošní podmínky pro prohlídku fakulty byly v důsledku právě probíhající částečné rekonstrukce a také díky neočekávaně vysokému počtu zájemců poněkud ztížené,

ale dojem naprosté většiny účastníků z programu byl dobrý a věříme, že se většina z nich na podzim stane našimi novými kolegy.

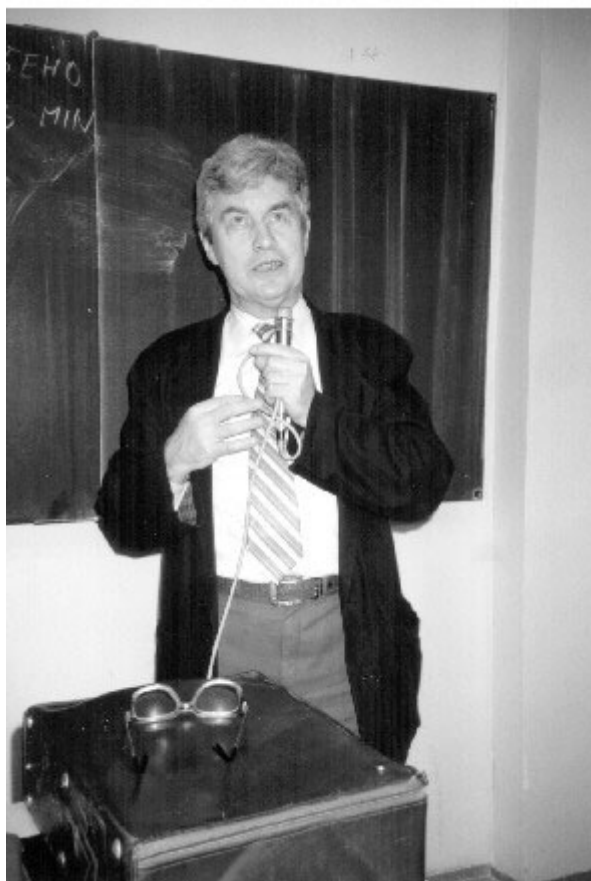
Ing. Pavol Mazan, rektorát

O popularizaci vědy

Jiří Grygar v Pardubicích

Počátkem ledna zavítal do Pardubic RNDr. Jiří Grygar, CSc., přední český popularizátor astronomie, neúnavný "bojovník proti pavědám všeho druhu a spoluzakladatel Klubu českých skeptiků, vědecký pracovník Fyzikálního ústavu Akademie věd České republiky a zakládající člen Učené společnosti ČR.

Jeho přednáška na Univerzitě Pardubice byla premiérou, neboť naši akademickou půdu navštívil poprvé. Téma "O řádu ve vesmíru a na Zemi" bylo vybíráno s ohledem na možnou skladbu posluchačů - tedy především naše studenty, pedagogy a zároveň na laickou veřejnost, pro kterou tato přednáška byla rovněž přístupná. Bylo potěšitelné, že převážnou část posluchačů tvořili studenti všech našich fakult. Autor se jí zhostil s profesionalitou sobě vlastní. Odborné údaje, sahající do astrofyziky byly střídány výčtem jmen autorů s informacemi spjatými. Přednášející velmi pohotově přehodil náročnost tématu v momentech, kdy se tabule posluchárny příliš plnila čísly s vysokými zápornými exponenty, takže během několika minut jsme i my laici byli opět "v obraze". Není třeba připomínat, že právě touto schopností je obdarována tato osobnost české astronomie. Rovněž otázky, které po přednášce následovaly byly zasvěcené a vystihovaly jádro problému.

O nutnosti vědu (a nejen astronomii) popularizovat a přibližovat ji národu zde není zapotřebí hovořit. Právě v týdnu svého pobytu na naší Alma Mater obdržel Dr. Grygar cenu UNESCO Kalinga za popularizaci vědy, kterou si na jaře pojede převzít do Indie. Se skromností jemu vlastní se o ní nezmínil, dozvěděli jsme se o této skutečnosti až z medií. Dovoluji si za naši univerzitu mu k této poctě upřímně blahopřát a popřát mu šťastnou cestu do země brahmaismu i šťastný návrat do vlasti.

Přednáška na Univerzitě Pardubice však byla počátkem jakéhosi turné Dr. J. Grygara v Pardubicích. Později odpoledne zavítal na hvězdárnu barona Artura Krause do DDM Delta, kde si naplněný sál zájemců vyslechl přednášku Komety, poslové špatných zpráv, a dočkal se i tradičně zajímavé a poučné besedy. A opět pro posluchače perfektně zpracovaná statistika všech minulých viditelných komet se jmény objevitelů, nové poznatky o kometárních jádrech - komách, řada bezvadně seřazených diapozitivů a na závěr připomínka velmi příjemného očekávání letošního jara, kdy se nám jedna z těchto krasavic má vyjevit v plné nádheře své viditelnosti, v jedné z nejlepších v posledním desetiletí - kometa Hale-Bopp.

Třetí beseda se uskutečnila pro křesťanské posluchače v kostele Sv. J. Křtitele. Přiznám se, že jako spoluorganizátoři akce jsme právě z tohoto setkání měli obavy. Téma "Velký třesk, víra a věda přilákalo již tradičně množství posluchačů.

Na závěr mého krátkého pojednání mi ještě dovoluňte pozvání na předvedení prvního kompaktního disku (CD ROM) o astronomii, kterého je právě Dr. Grygar spolu se RNDr. Zdeňkem Pokorným z brněnské hvězdárny autorem. Jejich projekt se jmenuje Astro 2001 - projekt pro příští století a nemá dosud u nás, ale ani ve světě obdobu. Je již v prodeji a my bychom se rádi pokusili zájemcům o astronomii a přírodní vědy jej předvést v praxi. Jde nám hlavně o naše mladé - tedy posluchače, kteří mají počítače tak říkajíc "v krvi".

Své laické pojednání o popularizaci vědy bych ráda zakončila výrokem významného pardubického rodáka - málo však ve veřejnosti známého, astronoma-amatéra barona Artura Krause, který již *od roku 1912 vlastnil v Pardubicích první lidovou hvězdárnu v Čechách* a v pravém smyslu slova byl předchůdcem popularizátorů dnešních. Tento muž na sklonku svého života v roce 1929 řekl: "Astronomie jako vědy (a platí to jistě i o vědách dalších, pozn. autorky) neměla by pro národ významu, kdyby zůstala jen v hlavách povolanců. Výsledky vědy je třeba popularizovati. Není to vděčná práce, ale prospěje to kultuře a nepřímou také astronomii vědecké, které hlas lidu nemůže být zcela lhostejným. Já jsem část svého života věnoval takovému účelu a vy vytrvejte a poznáte, že ta snaha má svůj význam.

Irena Venzarová, rektorát

Historie

Kostelec u Heřmanova Městce

Cílem následujícího článku (a předpokládáných článků dalších) je upozornit čtenáře na některé méně známé hmotné památky našich dějin.

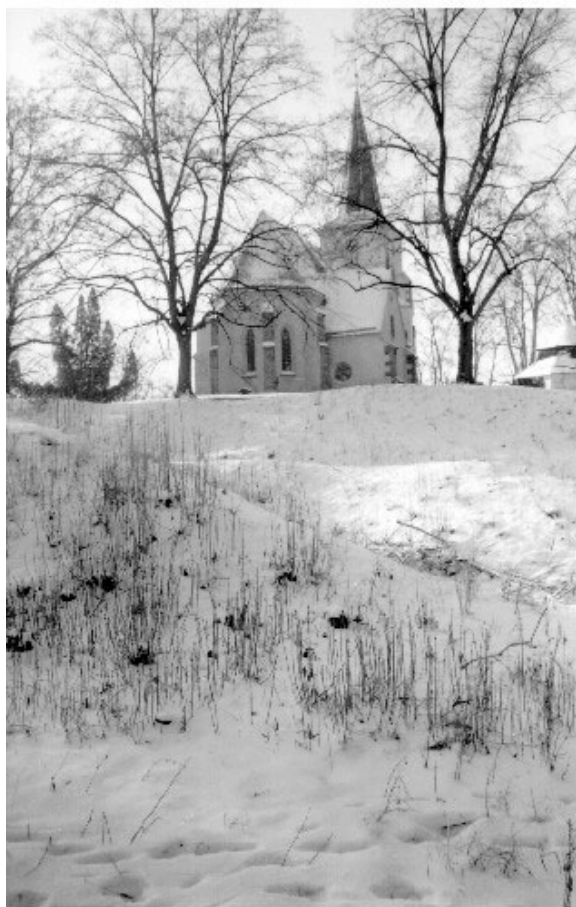
V této první části chceme obrátit pozornost čtenáře k sídlům. Předpokládáme totiž, že pojmy tvrz a hrad jsou známy obecně, naproti tomu sídlo je v české historiografii a uměnovědě pojmem poměrně novým. Mezi hradištěm a gotickým hradem byla v našem vědění až do nedávné doby mezera, vyjádřitelná otázkou: Kde sídlila šlechta či její předchůdci ve dvanáctém a v počátku třináctého století? Sídla jsou předchůdci hradů a tvrzí, jež jsou u nás,

až na nepatrné výjimky, fortifikacemi teprve doby gotické.

Prapůvod opevněných sídel sahá do pravěku, do mladšího neolitu a do eneolitu. Přes hradiska kultury lužické a hradiska halštatská, keltská oppida a slovanská hradiska pokračuje jejich vývoj až do přelomu raného a vrcholného středověku.

V době tohoto přelomu raného a vrcholného středověku, v našich podmínkách zhruba po polovině dvanáctého století, začíná se z dosavadních knížecích družiníků vydělovat stav pozdější šlechty, směřující k dědičnému vlastnictví půdy i s obyvatelstvem na této půdě usazeným a hospodařícím.

Opevněným místem těchto šlechticů ještě není hrad, přesněji řečeno gotický hrad. Vlastně ani termín "šlechtic" se do poloviny dvanáctého století příliš nehodí, neboť patří spíše až do počátku věku třináctého; snad by tu byla vhodnější slova Kosmova - "jaksi správcové nad lidmi". A tito "správcové", ze století ještě dvanáctého, bývali usazeni v objektech, jimž (je to ovšem termín moderní) říkáme "sídlo". Býval to areál opevněný příkopy, valem i hradbou, v němž stával kamenný románský kostel, a v jeho těsné blízkosti obytné stavení, pokud někdy k obytným účelům nesloužila i část kostelního bloku sama.

Cvičené oko tyto fortifikované kostely rozpozná snadno. Většinou v povýšených polohách, a tedy opevněné již přírodou, často dodnes na kraji vesnické lokality, někdy stojí i o samotě. Ale pozůstatky vlastních obytných budov oněch sídel u kostelů nalezneme v Českých zemích jen zcela výjimečně, protože podlehly přírodě a přestavbám, a jejich nadpovrchový, ale mnohdy i podpovrchový stavební materiál byl již dávno zužitkován jinak.

Do šedesátých let tohoto století se o těchto sídlech vlastně nevědělo. Teoreticky na ně upozornil historik umění Václav Mencl, poukázav na tribunové románské kostely. Praktický archeologický výzkum uskutečnil brzy potom na několika lokalitách (převážně ve středních Čechách) Antonín Hejna, a jeho výsledky publikoval, takže existence sídel byla prokázána nade vší pochybnost.

V našem shora zmíněném východočeském regionu lze takových sídel spojených s kostelem předpokládat celou řadu, protože leckterý kostel byl opevněn. Prozkoumán je ale zatím pouze jen jeden areál, jenž ale dobře umožňuje učinit si představu, jak takové sídlo vypadalo. Je to Kostelec u Heřmanova Městce.

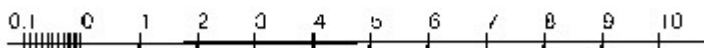
Na okraji plošiny spadající do údolí Zlatého potoka, podél něhož se dole rozkládá vesnice Kostelec, stojí kostel sv. Petra a Pavla. Je obklopen uchovaným systémem příkopů a valů, systémem tak mohutným, že se přítomnost sídla představě přímo nabízí.

Že lokalita Kostelec sama držbou byla - rozuměj: držbou a zároveň sídlem svobodného, tedy šlechtice - víme z písemných pramenů. Ty sice neříkají, že "sídlo" v Kostelci bylo právě u kostela, ale terénní situace v areálu lokality vlastně ani jinou možnost nepřipouští. Rozsah a způsob opevnění kostela však odpovídají spíše hradu, než prostému opevněnému kostelu.

Nejstaršími zprávami písemných pramenů o existenci lokality Kostelec jsou jména šlechticů s predikáty, přídomky, označujícími osoby podle místa jejich pobytu.

Za první takový predikát pokládáme jméno "Vlricus de Costel" v řadě svědků, svědčících listinu z 15. října 1257, jíž Přemysl II. zakládá hrad a opevněnou osadu na hranicích s Uherským královstvím, dnešní Uherské Hradiště.

Druhý predikát, jež klademe do souvislosti s touto lokalitou, je jméno "Hermannus de Kostel" ve svědecké řadě listiny ze 14. července 1279, listinu vydal vyšehradský kanovník Velislav, rozhodnův v ní o hranicích držby.

Kostelec u Městce. Románské hlavice a patka, nyní v muzeu chrudimském

Třetí zpráva je z roku 1318, je to půhon (žaloba) Hrabiše z Paběnic, držitele hradu Vildštejna; "Hermannus de Kostela" je tu viněn Hrabišem, že vypálil vesnice Nerozhovice a Cítkov, držbu Hrabišovu.

Další pramenná zpráva je datována přesně na den sto let potom, 16. prosince 1418. Je to vklad do zemských desek, jímž Kunka, vdova po Bohunkovi ze Stříteže, prodává své věno v Ostrově, Hlubokém a Stříteži Matoušovi ze Sendražic, věnem jsou vesnice, dvory kmetců s poddanským úrokem, poli, lukami, lesy a potoky. Správcem kupní ceny dvou set kop grošů je "Ogerius de Kostela".

Tři roky před tím, 3. října 1415, postupuje "Wenceslaus de Sowolusk" Herešovi z Kostela a Janovi z Lukavice tři lány lesa i pozemkem v Sovoluskách, protože oběma dluhuje šedesát kop grošů.

V rozmezí tří let známe tudíž dva držitele s predikátem z Kostela, podle pramenných souvislostí jsou Hereš a Ojř asi příbuzní, snad bratři či bratřanci.

Šestou a poslední pramennou zprávou o sídle v Kostelci je opět jméno "Ogerius de Kostela" jež nacházíme v provolacích knihách dvorského soudu, v rozsáhlé cause z let 1418 - 1437. Bylo to tak:

V Martinicích zemřela v roce 1418 Offka, vdova po Ješíkovi z Vildštejna, kdysi námezdném hejtmanovi krále Václava IV., potom lapkovi; Ješek předešel svou smrtí manželku o devět let, zemřel v roce 1409.

Vdova po něm Offka dožila na svém věnném statečku, svobodném dvoře v Martinicích, jenž byl po její smrti provolán jako odumřelý. Jedním z uchazečů o odumřel byl i Ojř - "Ogerius de Kostela", a část odumřelého statku, a to jako královské léno za ochotné a rychlé služby králi, Ojř do držby také dostal.

Causa odúmrti po vdově Offce táhla se dlouho, od roku 1418 do roku 1437. Nebylo to ale způsobeno liknavostí soudu. Za husitské revoluce ani dvorský ani zemský soud nezasedaly, "práva v zemi nešla", jak říkali naši předkové.

Zatímco dva Heřmani z pramenných zpráv z let 1279 a 1318 totožní být nemusí, jsou Ojřové z obou zpráv z let 1418 s největší pravděpodobností jedna a tatáž osoba.

Predikáty, jimž jsme tu věnovali pozornost, dosvědčují, že sídlo "Kostel" žilo jako sídlo poměrně dlouho, je doloženo predikáty mezi lety 1257 - 1437.

O nejstarších dobách, to jest o dvanáctém a první polovině třináctého století sice zprávy písemných pramenů nejsou, ale to je dáno povahou a rozsahem našich pramenů. Místo ovšem osídleno bylo, což víme podle existence románského kostela. Zato ale shora citované predikáty svědčí o existenci tohoto sídla ještě v první polovině století patnáctého, i když poměrně nedávno bylo vysloveno mínění, že se zánikem sídla lze počítat již ve století čtrnáctém.

Vraťme se však nyní ještě jednou k vlastní lokalitě, k opevněnému kostelu, a k jejímu vnějšímu vzhledu. Ve své dnešní podobě je kostel sv. Petra a Pavla gotický, leč víme zcela bezpečně, že měl románského předchůdce. Na konci minulého století byl kostel totiž opravován, a při renovačních pracích byly pod podlahou kostelní lodi odkryty různé románské stavební články: okenní záklenek a torsa sloupů, jejich hlavice a patky; k relikvům patří i dochovaná románská kamenná křtitelnice.

Tyto fragmenty sloupů jsou interpretovány jako pozůstatky tribuny v západním závěru kostelní lodi. Na základě těchto stavebních článků kladou dějiny umění vznik románského tribunového kostela do rozmezí poloviny až konce dvanáctého století.

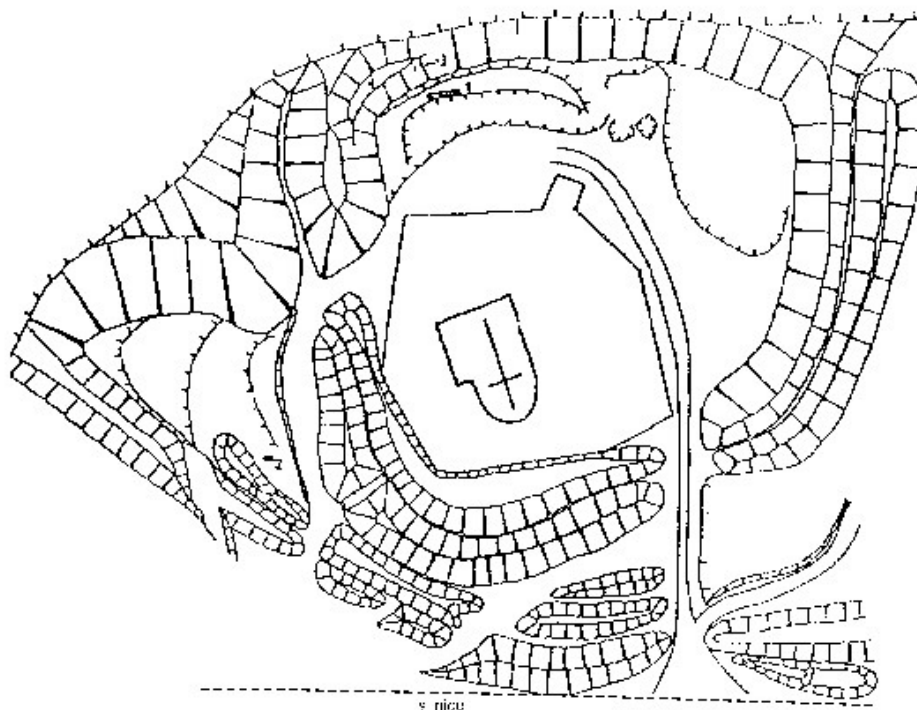
A právě tyto tribunové románské kostely to byly, u nichž novější bádání zjistilo častou přítomnost obytného stavení, sídla.

Podle opevnění kostela, a podle původního románského tribunového kostela, by takové sídlo - obytné stavení v blízkosti kostela - mělo bývalo být i zde, v Kostelci, nejspíše v ose kostela proti jeho západnímu průčelí. V tomto místě by totiž toto obytné stavení bylo chráněno nejen opevňovacím systémem, ale i přírodou, strmým svahem, spadajícím do údolí Zlatého potoka.

V květnu roku 1991 proběhl na lokalitě krátký zjišťovací archeologický výzkum, jenž právě v tomto prostoru, na hraně svahu proti západnímu průčelí kostela, na stopy kamenné zástavby, budovy zřejmě obytné, skutečně narazil.

Na všechny kladené otázky výzkum zatím odpovědi nedal (jako kdyby věda byla s to, odpovědět ihned a zevrubně na všechny otázky, jež klademe). Nejstarší keramický materiál z dvanáctého století zatím přítomen není, datování exitujícího keramického pramenného materiálu do první poloviny třináctého století nelze (zatím) ani vyloučit, ale (zatím) ani nesporně prokázat.

Leč přesto, že odpovědi na všechny otázky dosud nejsou, stav našich dosavadních znalostí se podstatně rozšířil. Kostelec u Heřmanova Městce skutečně byl (šlechtickým) sídlem situovaným u opevněného tribunového románského kostela. Druhým zjištěním - z několika stran - je, že toto opevnění je tak rozsáhlé, že opevnění spolu s kamennou zástavbou - kostelem a obytným stavením - posunují lokalitu z kategorie sídla do kategorie hradu tak zvaného přechodného typu. Tento typ byl, s datováním do počátku třináctého století, prokázán již dřívějším výzkumem Antonína Hejny ve středních Čechách, v Týnci nad Sázavou.

(pokračování příště)

*Doc. PhDr. Jaroslav Teplý, CSc.,
Ústav jazyků a humanitních studií*